

Vooruitzine

Magazine van de Groene Kennis Coöperatie: een blik op 2011 - 2015

**Zaaien om
te oogsten...**

Doe mee met de GKC!

Kijk op www.magazine.gkc.nl

Kennis maken in
programma's en projecten

Interactie tussen onderwijs
en praktijk versterken

Studenten denken in mogelijkheden

Kennis maken in programma's en projecten

Op basis van de Meerjarenaafpraak met het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) werken de groene kennisinstellingen in de Groene Kennis Coöperatie (GKC) gezamenlijk aan de vernieuwing van hun onderwijs. Dit innovatieproces wordt landelijk ondersteund door de programma's van de GKC. Deze programma's worden 'bemenst' door teams van experts uit de verschillende groene kennisinstellingen. De onderwijsniveaus – vmbo, mbo, hbo en wo – zijn daarbij zo breed mogelijk vertegenwoordigd.

Organisatiemodel

Een programma is een tijdelijke, flexibele organisatie die voor het realiseren van een gemeenschappelijk doel overzicht houdt, coördineert en, waar nodig, bijstuurt. Voor complexe innovatieprocessen – en daar is zeker sprake van bij de huidige ontwikkelingen in het groene onderwijs – is dit een beproefd organisatiemodel. Op de eerste plaats omdat programma's zich uitstekend lenen om mensen vanuit de verschillende onderwijsinstellingen en organisaties samen bijzondere dingen te laten doen zonder dat ze gehinderd worden door bestaande structuren. Een platform met zo'n gemengde samenstelling van het programmateam is vervolgens een mooie opstap naar draagvlak bij de onderwijsinstellingen en de basis voor een groeiend netwerk. Bovendien wordt door deze organisatievorm het thema van het programma zichtbaar voor de buitenwereld: de betrokken onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven, de samenleving en de overheid.

Innovatie stimuleren

De GKC werkt met 15 programma's waarin teams van 5 à 10 mensen uit het onderwijs samenwerken aan onderwerpen of thema's. In enkele gevallen zijn ook medewerkers uit onderzoek, bedrijfsleven, overheid of maatschappelijke organisaties aan het team verbonden. Deze teams hebben de opdracht om voor hun onderwerp of thema te werken aan de realisatie van de doelen van de Meerjarenaafpraak 2011-2015.

Dat doen ze door in de 'buitenwereld' continu de relevante ontwikkelingen betreffende hun thema te inventariseren en te interpreteren en deze te vertalen naar hun betekenis voor het onderwijs. Dat leggen ze vast in hun programmaplan. De teams van de programma's spelen een belangrijke rol in het stimuleren van innovaties in het onderwijs.

De groene onderwijsinstellingen zijn zelf penvoerder van de projecten en voeren gezamenlijk de projecten uit. Doel van de projecten is om de kenniscirculatie tot stand te brengen en onderwijs te vernieuwen. En daarmee het groene kennissysteem te versterken en bij te dragen aan een betere maatschappij en economisch sterkere sector.

De GKC-programma's

Er zijn 15 programma's: 4 domeinprogramma's en 11 doorsnijdende programma's.

Domeinprogramma's hebben een duidelijke koppeling met de opleidingen in het groene onderwijs en de sectoren waarvoor zij opleiden. De 4 domeinprogramma's zijn:

- Productie en Handel – Dier
- Productie en Handel – Plant
- Natuur en Landschap
- Voeding en Gezondheid

Doorsnijdende programma's richten zich op een specifieke doelgroep, een specifiek thema of zijn ondersteunend op het terrein van de kernactiviteiten van de GKC. Op het snijvlak van domeinprogramma's en doorsnijdende programma's ontstaan gezamenlijke projecten. De doorsnijdende programma's zijn:

- Dierenwelzijn
- Ketens en Agrologistiek
- Ondernemerschap
- Multifunctionele Landbouw
- Paard
- Water
- Internationalisering
- Regionale Transitie
- Leven Lang Leren
- Groene Kennis voor Burgers
- Groen Kennisnet

Aan het woord

Gerry Kouwenhoven, programmaleider GKC-programma Ketens en Agrologistiek

“Met hot topics maken we het concreet”

Studenten met kennis van ketens zijn volgens Kouwenhoven keihard nodig op de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven zit te wachten op studenten die alles

weten van agrologistiek. Het betekent volgens haar dat er nog heel wat missie verricht moet worden. “Want leerlingen en studenten vinden het geen sexy onderwerp.” Kouwenhoven is gedreven en ambitieus als het gaat om Ketens en Agrologistiek in het groene onderwijs. Bij Hogeschool Inholland maakt ze zich als projectmanager sterk voor de verbinding van projecten met het onderwijs. De resultaten van projecten zoals de Food Academy, de lectoraten en projecten in de Greenports zijn terug te vinden in het onderwijs. Bij de GKC is ze als programmaleider de voortrekker van het programma Ketens en Agrologistiek. “Ik ben vanaf de start van dit programma in 2007 betrokken en nam in november 2011 het programmaleiderschap over van Woody Majiers.” Zorgen dat Ketens en Agrologistiek in 2015 bij de domeinprogramma's en daarmee in het groene onderwijs

op de kaart staat, ziet ze als de belangrijkste opdracht van haar programmateam. “Iedere groen opgeleide leerling of student zou ketengericht moeten kunnen denken en handelen en Agrologistiek zou meer mbo en hbo studenten moeten trekken.” Daarvoor werkt het programma Ketens en Agrologistiek samen met de domeinprogramma's en met de andere doorsnijdende programma's die het opleidingsgebied van het hele groene onderwijs afdekken. “Het gaat daarbij om halen en brengen. We worden steeds meer een netwerk.” Om Ketens en Agrologistiek in het groene onderwijs op de kaart te zetten, zijn volgens Kouwenhoven enthousiaste mensen nodig die verbinding kunnen maken. Die zijn in haar programmateam samengebracht. “Vooral belangrijk daarbij is om van het abstracte naar het concrete te gaan. Dat doen we door te filteren op hot topics zoals maatschappelijk verantwoorde ketens, beperken voedselverspilling, biobased economy, digitale supply chains, local-for-local en kwetsbare ketens. Die worden bij docenten, studenten en ook bij het niet-groene onderwijs, bedrijven en instellingen in de markt gezet. Elke hot topic rust op de drie pijlers van de GKC: Kennis & Innovatie, LevenLangLeren en Groene Kennis voor Burgers.”

Aan het woord

Domingo Loth, projectleider Kigo ‘Lekker in je vel: gezonde leefstijlontwikkeling bij kinderen’

“Kennis is overal, het gaat om het netwerk”

“We realiseren in dit project maximale kenniscirculatie”, zegt Loth, directeur van het Anton Jurgens Instituut dat als proeftuin van Hogeschool HAS Den Bosch

de businesskant van voeding en gezondheid ontwikkelt. Hij doelt op het Kigo-project ‘Lekker in je vel: gezonde leefstijlontwikkeling bij kinderen’, waarvan hij projectleider is en dat nu de laatste fase ingaat. Het project, onderdeel van het GKC-programma Voeding en Gezondheid, gaat over gezonde snacks voor jongeren. “We hebben onderzoek gedaan naar de snackbeleving van kinderen en naar wat hun ouders en de school ervan vinden. Op basis van het krachtenspel dat we daarmee in beeld hebben gekregen, ontwikkelen we vier prototypen van gezonde snacks die aansluiten bij dat krachtenspel en die maakbaar zijn voor de industrie.” “Docenten, studenten en leerlingen van HAS Den Bosch, Helicon Opleidingen MBO Den Bosch en Wageningen

UR werken eraan mee en de resultaten worden door een promovendus verwerkt. Bovendien delen we de opgedane kennis met de GKC-community en snackproducenten in een seminar bij de afsluiting van dit project op 14 juni 2012.” Snackproducenten, foodretailers en snackbars zijn evenals het Jeroen Bosch Ziekenhuis en GGD en GGZ ook bij het project betrokken. “Maar,” benadrukt Loth, “zij bepalen niet de inhoud en aanpak van het project. Onze eigen kennisvraag staat centraal. Het project moet leiden tot verbetering van het onderwijs.” En dat blijkt inmiddels te werken. “Zowel HAS Den Bosch als Wageningen UR en Helicon Opleidingen passen onderdelen van hun curriculum aan op grond van de ervaringen in het project. “Bijvoorbeeld voor het onderdeel marktonderzoek.” Ook kennisdeling komt op gang. “Docenten van de betrokken scholen die er meer van willen weten, laten we onderling kennis uitwisselen. Dat begint als mensen elkaar leren kennen. Dat laatste is gigantisch belangrijk. De samenwerking tussen hbo en mbo is nog erg beperkt. Het hbo ziet het mbo voornamelijk als potentiële instroom, maar je ziet in zo'n project dat er veel meer in zit. Kennis is overal, maar het gaat om het netwerk dat je met elkaar vormt.”

Aan het woord

Harry Hermans, lid GKC-programmateam Ondernemerschap

“Krachten bundelen voor doorlopende leerlijn ondernemerschap”

“Alle leerlingen en studenten in het groene onderwijs moeten in principe te maken krijgen met ondernemerschap als wenkend perspectief.”

Harry Hermans, coördinator projecten bij CITAVERDE College en lid van het GKC-programmateam Ondernemerschap, noemt dat de rode draad van het programma waar hij inmiddels vier jaar bij betrokken is. Hermans praat gedreven over ondernemerschap in het groene onderwijs. Zijn ideeën en inspiratie haalt hij uit contacten met ondernemers met betrekking tot zijn werk – projecten, onderwijs – en uit zijn leefomgeving. “Ik woon in een gebied

met intensieve veehouderij, praat met ondernemers en burgers en merk dat er een kloof is. Ondernemers moeten in dialoog komen met hun omgeving om ook in de toekomst te kunnen blijven ondernemen.” Ondernemerschap moet in het strategisch beleidsplan van iedere groene onderwijsinstelling benoemd worden, vervolgt hij. “Niet alleen omdat het in het curriculum hoort, maar ook omdat je als school ondernemend moet zijn.” Hermans zit vanuit het vmbo en mbo in het programmateam en maakt zich vanuit die positie sterk voor een doorlopende leerlijn ondernemerschap. “Vanuit het vmbo, waar leerlingen er via de onderzoekende vraag mee aan de gang kunnen, naar het mbo, waarvoor we streven naar de Certificeerbare Eenheid Ondernemerschap, tot en met het hbo. Dat kan alleen als we dat gezamenlijk doen en daarvoor de krachten bundelen.”